

Kortwieken landbouw brengt vooral stikstofdepositie in Duitsland omlaag

Door [Arnout Jaspers](#) - 30 juli 2022

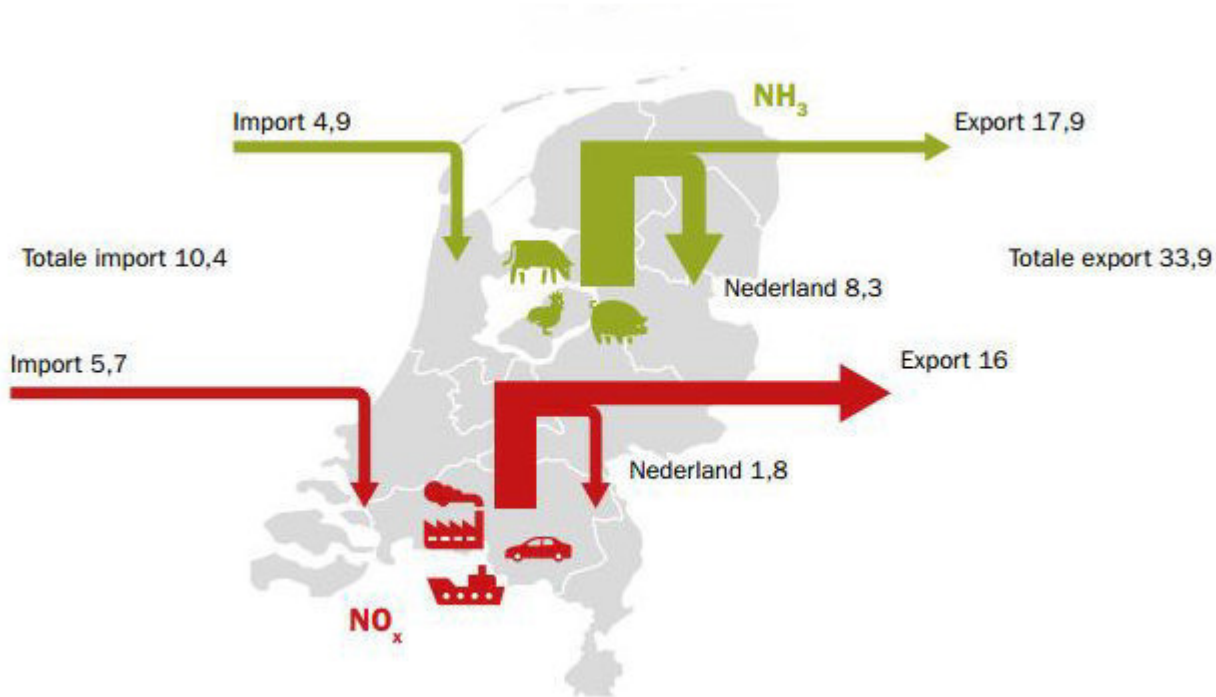
Geplaatst in [Stikstof](#)

Omdat meer dan de helft van de stikstofdepositie in Nederland komt aanwaaien uit het buitenland, en ruim tweederde van de uitstoot van de landbouw de grens over waait, is het kortwieken daarvan vooral effectief om de depositie in Duitsland omlaag te brengen. Terwijl de Duitsers nergens over klagen.

In de [TNO-factsheet](#) 'emissies en depositie van stikstof in Nederland' staat een in principe handig overzichtskaartje van wat er aan stikstof de lucht in gaat en neerslaat in ons land. Keurig uitgesplitst naar ammoniak (NH₃, vooral uitgestoten door landbouw) en NO_x (vooral uitgestoten door verkeer en industrie). Maar met dat kaartje is visueel iets heel vreemds aan de hand.

Direct hieronder staat het originele kaartje uit de factsheet. De pijlen van links geven de import van stikstof uit andere landen aan. Stikstof, met name NO_x, kan namelijk alle kanten op waaien en zich over grote afstanden verplaatsen. De verticale staven in het midden geven de stikstofuitstoot van eigen bodem aan. De pijlen naar rechts zijn de export naar het buitenland, de verticale pijlen naar beneden de stikstof die in eigen land neerslaat. Deze vier pijlen omlaag vormen samen de zogeheten depositie waar de hele stikstof'crisis' over gaat.

Kortwieken landbouw brengt vooral stikstofdepositie in Duitsland omlaag

De totale import, depositie en export van stikstof, uitgedrukt in kilogram stikstof per hectare per jaar gemiddeld over heel Nederland.

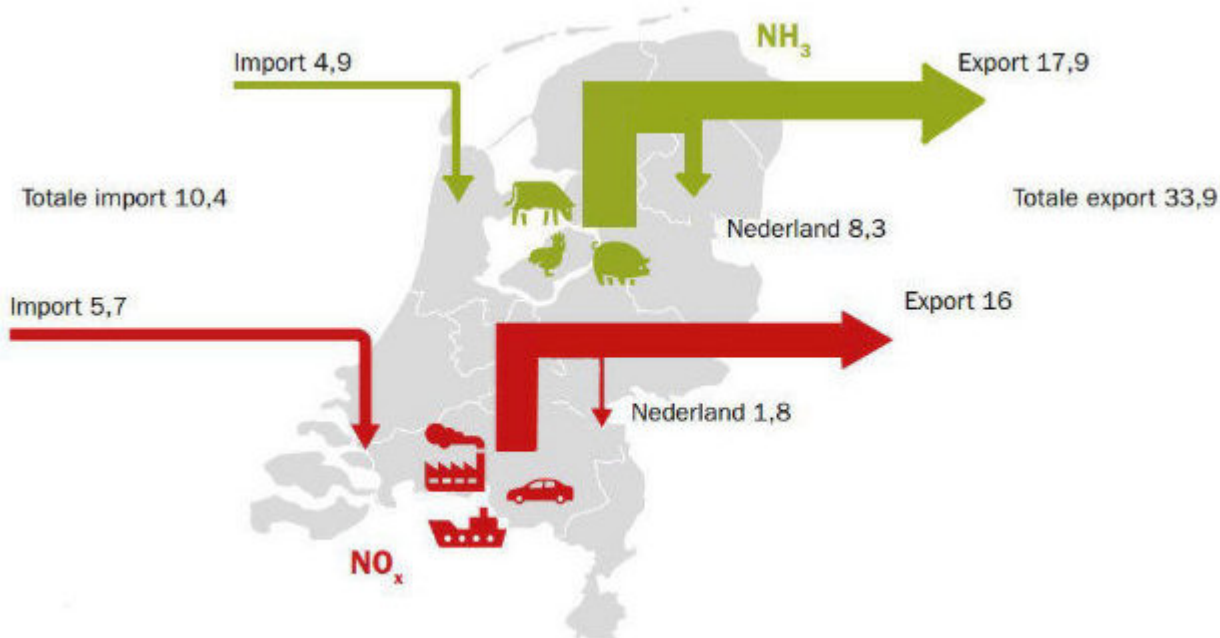
Stikstof-uitstoot slaat maar voor klein deel in Nederland neer

In zulke infographics verwacht iedereen, dat als er pijlen van verschillende breedte gebruikt worden die zich ook vertakken, die breedte echt iets betekent, namelijk de grootte van de stroom die zo'n pijl uitbeeldt.

Als je dat plaatje vluchtig bekijkt, krijg je de indruk dat import en export van stikstof elkaar in Nederland wel zo ongeveer in evenwicht houden, en dat depositie door de landbouw (NH₃, de groene pijl omlaag) de belangrijkste stroom in het totale stikstofplaatje is.

Maar als je de bijbehorende getallen bekijkt, ontstaat een heel ander beeld. In het plaatje hieronder heb ik de breedte van de pijlen in overeenstemming gebracht met deze getallen:

Kortwieken landbouw brengt vooral stikstofdepositie in Duitsland omlaag

Dan blijkt, dat de depositie door de landbouw heel wat minder dominant is, en dat de uitstoot van zowel landbouw als verkeer en industrie maar voor een klein deel in Nederland neerslaat. Het leeuwendeel gaat de grens over.

Opzet of slordigheid?

Dat die pijlen naar rechts wijzen zegt niet alles, want bij oosten- en zuidenwind waait onze export gewoon de Noordzee in, waar het zeker geen kwaad kan. Maar omdat in Nederland de wind vaak uit het westen komt, waait een fors deel wel degelijk Duitsland in. Anderzijds importeren wij bij zuidenwind stikstof uit België en Frankrijk, maar veel minder.

Wat bezielt TNO om onze export van stikstof visueel weg te moffelen? Of was dit gewoon slordigheid van de infographic-maker, en letten ze daar bij TNO niet op? Dat heb ik ze gevraagd, maar bij de deadline voor deze *Wynia's Week* was er nog geen antwoord.

Ook zonder landbouw houden we nog veel stikstof over

Hoe dan ook, de getallen spreken ook in het originele kaartje duidelijke taal. Import zorgt voor een depositie van 10,4 (kilogram stikstof per hectare per jaar), de landbouw voor een depositie van 8,3 en de totale depositie in Nederland is 20,5 (10,4 + 8,3 + 1,8)

Dus ook als in Nederland de landbouw volledig zou worden opgeheven, houden we hier nog 12,2 ofwel 60 procent van de huidige depositie over.

Kortwieken landbouw brengt vooral stikstofdepositie in Duitsland omlaag

Weliswaar gaat de beruchte stikstofkaart van minister Van der Wal niet over depositie, maar over uitstoot: de totale uitstoot door de landbouw moet in 2030 gehalveerd zijn. Die is nu 26,2 (8,3 depositie + 17,9 export) en zou dus terug moeten naar 13,1. Als we aannemen dat van die gehalveerde landbouw hetzelfde percentage stikstof over de landsgrenzen blijft waaien, neemt de depositie met 4,15 af, en de export met 8,95.

Kortwieken landbouw brengt vooral stikstofdepositie in Duitsland omlaag

De totale depositie in Nederland zal door de halvering van de landbouw dus teruggaan van 20,5 naar 16,35, een afname van slechts twintig procent. Dat is volstrekt onvoldoende om die andere doelstelling in het plan van Van der Wal te halen: de depositie in 70 procent van de Natura2000 gebieden moet onder de Kritische Depositie Waarde (KDW) komen.

Samenvattend: omdat meer dan de helft van de depositie komt aanwaaien uit het buitenland, en ruim tweederde van onze eigen uitstoot van NH₃ de grens over waait, is het kortwieken van de landbouw vooral een effectief middel om de stikstofdepositie in Duitsland omlaag te brengen.

Dat zou nog begrijpelijk zijn als de Duitsers al jaren klaagden dat wij asociale Nederlanders onze NH₃ bij hen over de schutting gooien. Maar van de Duitsers horen we op dat punt niets. Het plan van Van der Wal is niet tot stand gekomen onder zware druk van de Duitsers, en ook niet 'omdat het moet van Europa', maar omdat de landbouw in Nederland al jaren de kop van jut van de groenlinkse politiek is om andere redenen.

Het koele oog van wetenschapsjournalist [Arnout Jaspers](#) laat zich niet meevoeren door hypes en tunnelvisie. Iedere week in Wynia's Week. Bent u al donateur? Dat kunt u [HIER](#) worden. Hartelijk dank!